सेप्टेम्बर सम्झौता कार्यान्वयन मार्गदर्शन २०८१

नेपाल सरकार र चीन सरकारबीच नेपाली औषधिजन्य जडीबुटीहरू चीन निर्यात गर्ने विषयमा सन् २०२३ सेप्टेम्बरमा हस्ताक्षरित "Protocol of Phytosanitary Requirements for export of plant derived Medicinal Materials for the Chinese Medicines from Nepal to China between the Ministry of Agriculture and Livestock Development of the Government of Nepal and the General administration of Customs of the Peoples' Republic of China " को अनुसूचीमा उल्लेखित जडीबुटी निकासीको लागि बिरुवा स्वस्थता प्रमाणपत्र जारी गर्न प्लान्ट क्वारेन्टइन तथा विषादी व्यवस्थापन केन्द्रलाई जिम्मेवारी प्राप्त रहेको सन्दर्भमा प्रचलित बिरुवा क्वारेन्टइन तथा संरक्षण ऐन २०६४, सो अन्तर्गत रहेको नियमावली २०६६, बिरुवाका शत्रु जीवको सर्भिलेन्स सम्वन्धि राष्ट्रिय मापदण्ड २०७१ र उल्लेखित प्रोटोकलमा रहेका रिक्वायरमेन्ट समेतको आधारमा सम्झौता कार्यान्वयन गर्न वाँन्छनीय भएकोले मिति२०८१ /४/२५ को कृषि तथा पशुपंक्षी विकास मन्त्रालयका श्रीमान सचिवज्यूको अध्यक्षतामा सरोकारवाला निकायहरु समेतको उपस्थितिमा वसेको बैठकले गरेका निर्णयहरुलाई समेत आधार मानी संलग्न सरोकारवालाहरूको समन्वय तथा कार्यगत प्रक्रियाको एकरुपता एवं सहजताका लागि सेप्टेम्बर सम्झौता कार्यान्वयन मार्गदर्शन २०८१ लागू गरिएको छ।

परीच्छेद १

प्रारम्भिक

१) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

यस मार्गदर्शनको नाम सेप्टेम्बर सम्झौता कार्यान्वयन मार्गदर्शन २०८१ रहेको छ। यो निर्देशिका स्वीकृत भएको मितिदेखि लागु हुनेछ।

२) परिभाषाः

क) **सेप्टेम्बर सम्झौताः** नेपाल सरकार र चीन सरकारबीच नेपाली औषधिजन्य जडीबुटीहरू चीन निर्यात गर्ने विषयमा सन् २०२३ सेप्टेम्बरमा हस्ताक्षरित "Protocol of Phytosanitary Requirements for export of plant derived Medicinal Materials for the Chinese Medicines from Nepal to China between the Ministry of Agriculture and Livestock Development of the Government of Nepal and the General administration of Customs of the Peoples' Republic of China "

ख) ऐनः प्रचलित बिरुवा क्वारेन्टाइन तथा संरक्षण ऐन २०६४

Government of Nepal
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Plant Quarantine and Pesticide Management Center
Hariharbhawan, Lalitpur

Scanned with CamScanner

ग) नियमावली: विरुवा क्वारेन्टाइन तथा संरक्षण नियमावली २०६६

घ) **गाइडलाइन**: Technical Guidelines for Surveillance of Plant Pests in Nepal, 2015

ङ) **GACC**: General Administration of Customs of the Peoples' Republic of China "

३) उद्देश्य:

प्रचलित विरुवा संरक्षण तथा क्वारेन्टाइन ऐन २०६४ र नियमावली २०६६ वमोजिम तोकिएको नियामक निकाय (NPPO-Nepal)वाट प्राविधिक सहजिकरण हुने गरी शत्रुजीव जोखिम विश्लेषण एवं सर्भे सर्भिलेन्स संग सम्वन्धित क्रियाकलापहरु सम्पादन गरि/गराइ exported product traceability tracking समेतका आधारमा विभिन्न प्रकारका प्राविधिक तथा प्रशासनिक Non-compliance हरुको verification गर्नुपर्ने भएकोले सम्झौता वमोजिम जडिवुटीको निकासीकालागि सम्लग्न सरोकारवालाहरुको आपसी समन्वय तथा कार्यगत प्रकृयाको एकरुपता कायम गरी गराइ स्वस्थताको प्रमाणपत्र जारी गर्नको लागि प्राविधिक र प्रामाणिक आधार प्राप्त गर्न र सम्भावित ननकम्प्लायन्सहरु प्राप्त हुने क्रम रोकी नेपाली फाइटोसेनेटरी सर्टिफिकेटको विश्वसनियतामा वृद्धि गर्दै निकासी व्यापारलाइ सहजिकरण गर्नु नै यो मार्गदर्शनको उद्येश्य रहेको छ।

परिच्छेद २

सेप्टेम्वर सम्झौतामा उल्लेखित जडीवुटीहरुको उत्पादन, कटानी, प्रशोधन, प्याकेजिङ्ग, भण्डारण तथा परिवहनका विभिन्न चरणमा तोकिएका क्वारेन्टाइन शत्रुजीवको उपस्थिती रहेनरहेको विषय सर्भिलेन्स, निरिक्षण र प्रयोगशाला प्रतिवेदनका आधारमा यकिन गरी विरुवा स्वच्छताको प्रमाणपत्र जारी गरी प्रामाणिक व्यापारलाइ प्रवर्द्धन गर्न देहाय वमोजिमका कृयाकलाप पुरा गर्नु पर्नेछ।

१) **GACCमा दर्ता गर्ने:**

सम्वन्धित वस्तुको निर्यातको लागि GACC मा दर्ता गर्ने सिफारिस गरिदिन पेश भएको निवेदन साथ निम्न कागजातहरु संलग्न हुनुपर्ने छ।

क) हरेक निर्यात वस्तुको उत्पादक, प्रशोधक र निर्यातकर्ताको बीच भएको सम्झौता

ख) हरेक निर्यात वस्तुको उत्पादन स्थल देखिका सबै आपूर्ति श्रृंखलाका सरोकारवालहरुको सम्बन्धित वस्तुको चाइनिज क्वारेन्टाइन शत्रुजीवको सर्भे योजना, सर्भे निरन्तरताको योजना एवं सर्भिलेन्स प्रतिवेदन।

ग) हरेक निर्यात वस्तुको उत्पादन, कटानी, प्रशोधन, प्याकेजिङ्ग, भण्डारण तथा परिवहनको स्थानिय प्रकृया र मापदण्ड संग कम्प्लायन्सको अवस्था ।

Government of Nepal
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Plant Quarantine and Pesticide Management Centre
Hariharbhawan, Lalitpur

घ) संकलन, उत्पादन, प्रशोधन कार्य गर्ने उद्योग/व्यवसाय/कम्पनीहरुको उद्योग/व्यवसाय/कम्पनी दर्ताको प्रमाणपत्रको छायाँप्रति ।

ङ) करचुक्ताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि।

च) उद्योग/व्यवसाय/कम्पनीको स्थायी लेखा नम्बर (PAN) दर्ता प्रमाणपत्रको छायाँप्रति ।

छ) कम्पनीको नियमावलीको छायाँप्रति ।

ज) कम्पनीको प्रबन्ध पत्रको छायाँप्रति ।

झ) वाणिज्य दर्ता/प्राइभेट फर्म दर्ता प्रमाण पत्रको छायाँप्रति ।

ञ) आधिकारिक व्यक्तिको नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि।

ट) उद्योग/व्यवसाय/कम्पनीको अद्यावधिक Exim Code Certificate को प्रतिलिपि।

ठ) सम्बन्धित उद्योग/व्यवसाय/कम्पनीहरुको कार्यालय, गोदाम घर, ग्रेडिङ्ग, प्याकेजिङ्ग गर्ने स्थल र अन्य आवश्यक पुर्वाधार हरु रहेको प्रमाण।

ड) चिनले तोकेका क्वारेन्टाइन शत्रुजीवहरुको सर्भे प्रोटोकल ।

२) सर्भे सर्भिलेन्स र निरिक्षण गर्ने

क) उत्पादन स्थलमा कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय वा मन्त्रालयले तोकेको निकायले गरेको निरिक्षण/सर्भिलेन्स प्रतिवेदनका आधारमा तयार गरिएको सम्बन्धित वस्तुको शत्रुजीवको राष्ट्रिय सूची (For declaration of freedom of Chinese QPs) हेर्ने।

ख) तयार गरिएको कन्साइन्मेन्टमा हरियो, खैरो, निलो वा कालो ढुसी लागे नलागेको शुक्ष्मदर्शक लेन्सले हेरी यकिन गर्ने।

ग) तयार गरिएको कन्साइन्मेन्टमा विजातिय पदार्थ रहे नरहेको हेर्ने (१ लि क्षमताको विकरमा सफा पानी राखि शंकास्पद नमुनालाइ आधा घन्टा सम्म भिजाइ राम्ररी चलाउने र आधा घन्टा पछि पिंधमा पतिंगर, फोहोर, माटो, कीरा वा अन्य विजातिय पदार्थ थिग्रिएको छ छैन हेर्ने।)

घ) क्वारेन्टाइन शत्रुजीव रहे नरहेको यकिन गर्न कीराले पारेका प्वालहरु अनुसार हेर्ने, प्वालमा रहेका कीरा निकालेर थप यकिन गर्न प्रयोगशाला परिक्षण गर्ने।

ङ) प्याकेजिंग मेटेरियलको रुपमा काठको प्रयोग नगरिएको सुनिश्चित गर्ने। प्याकेजिंग मेटेरियल नयां प्लास्टीकको वोरा वा कागजको कार्टुन हुनुपर्ने। हरेक वोरा वा कार्टुनको लेवलमा

२९ टेभा.

Government of Nepal
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Plant Quarantine and Pesticide Management Centre
Hariharbhawan, Lalitpur

Scanned with CamScanner

अनिवार्य रुपमा "Exported to People's Republic of China" लेखिएको हुनुपर्ने साथै importer र exporter को नाम लेखिएको हुनुपर्ने।

च) चेकलिष्ट वमोजिम कन्साइन्मेन्टको इन्टीग्रीटी जांच गर्ने

Government of Nepal
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Plant Quarantine and Pesticide Management Center
Hariharbhawan, Lalitpur

३) फाइटोसेनेटरी सर्टीफिकेट जारी गर्ने

क) उत्पादन लट समेत प्रमाणित गरिएको सम्वन्धित विभागको निकासीको लागि सिफारीस गरि केन्द्रलाइ लेखिएको पत्र ।

ख) उत्पादक, प्रशोधक र निर्यातकर्ताको बीच भएको सम्झौता बमोजिमको उत्पादन स्थलमा रहेका शत्रुजीव सर्भेको लागि Traceable हुनेगरि जारी भएको उत्पत्तिको प्रमाणपत्र ।

ग) चीन निर्यात हुन सम्वन्धित विभागले प्रमाणित गरेको लटको नमूना परिक्षण गरिएको प्रयोगशाला विश्लेषण प्रतिवेदन ।

घ) निकासीको लागि तयार भएको कन्साइन्मेन्टको स्वस्थता सम्वन्धि क्वारेन्टाइन निरिक्षकले दिएको प्रतिवेदन।

ङ) प्रशोधित वस्तुको हकमा GMP/SSOP /HACCP Certificate

Government of Nepal
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Plant Quarantine and Pesticide Management Center
Hariharbhawan, Lalitpur

Scanned with CamScanner

निर्यात गरिने वस्तुको निरिक्षण चेकलिष्ट

Date of Inspection:
Request Number:
Place of Inspection: Warehouse/ Office/ Entry Point/ Exit Point
If inspection is done in warehouse: Address of warehouse and GPS

Verification of Compliance					
Particular	Declared	Observed	Compliant	Non-Compliant	Remarks
Vehicle / Aircraft Number					
Commodity ID (Lab report/HACCP/ISO)					
Certificate of Origin					
Traceable origin	Available/Unavailable				
Commercial Invoice					
Weight					
Tagging/ Identification Marks	Producer/Processor/Exporter/Importer/Certifier/ Date of expiry				
Comments on Label					
Leaked Package/Seal broken	Yes		No		
Seepage Observed	Yes		No		
Physical/Mechanical Injury of commodity	Yes		No		
Commodity devitalized?	Yes		No		
Possibility of perpetuation at destination under foreseeable fraud in intended use	Yes		No		
Secondary infection	Yes		No		
No of Packets/Bags					
Packaging material if wooden has verified Logo?	Yes		No		
General Pests/Symptoms observed if observed, mention them					
National Pest list of commodity available?	Yes		No		
Do the pests hold Phytosanitary significance?	Yes		No		
Genetic Modification	GMO/Non GMO/GMO Suspected				
Laboratory verification of pests needed?	Yes		No		
Additional Declaration needed?	Yes		No		
Overall Rating	High/Moderate/Medium/Low chance of non-compliance at the border				
Confidence Level	...............%				
Decision	Recommended for Release order (Yes/No)				

Inspector's Name and signature:

Exporter side (Present at the time of inspection)
Name and Signature:

Contact number:

Government of Nepal
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Plant Quarantine and Pesticide Management Center
Harih...

Scanned with CamScanner

अनुसूची -१

प्रचलित बिरुवा संरक्षण तथा क्वारेन्टाइन ऐन २०६४ र नियमावली २०६६ बमोजिम तोकिएको नियामक निकाय (NPPO-Nepal)बाट प्राविधिक सहजिकरण हुने गरी शत्रुजीव जोखिम विश्लेषण एवं सर्भे सर्भिलेन्स संग सम्बन्धित क्रियाकलापहरु सम्पादन गरि/गराइ exported product traceability trackingसमेतका आधारमा विभिन्न प्रकारका प्राविधिक तथा प्रशासनिक Non-compliance हरुको verification गर्नुपर्ने भएकोले स्वस्थताको प्रमाणपत्र जारी गर्ने प्रयोजनको लागि सिफारीस पठाउंदा उत्पत्तिको प्रमाणपत्रमा उल्लेखित निर्यात हुने वस्तुहरु उत्पादन गर्ने कृषि-वन पैदावरको प्राथमिक उत्पादन स्थल, उत्पादक, संकलक र कृषि-वन उपभोक्ता समूहको नाम, सम्भव भएसम्म GPS लोकेसन सहितको ठेगाना र वन पैदावारको हकमा त्यस्ता वस्तुको संकलन पुर्जी प्राप्त गर्ने व्यक्तिको सम्पर्क सूत्र समेत खुलाइ NPPO-Nepal लाइ प्राप्त हुनेगरि सम्बन्धित निकायले निकासी को सीफारीस लेखी पठाउनु पर्नेछ। उत्पत्तिको प्रमाणपत्र वा छोडपुर्जि जारी गर्ने निकायले देहायको सुचना समेत संलग्न गरी सिफारीस गर्नुपर्ने छ

(सरोकारबालाहरुलाई Traceback गर्न उ त्पादन स्थल, उत्पादक, प्रशोधक र निर्यातकर्ताको बीचको सम्बन्ध/सम्झौता फाराम

Technical Guidelines for Surveillance of Plant Pests in Nepal, २०७१ को अनुसुची १ र अनुसी ६ संग सम्बन्धित)

वस्तु			उत्पादन स्थलको पहिचान		कम्पनीसँग सम्झौता गर्ने सरोकारवालाहरूको पहिचान		उत्पादन स्थलको मापन		उत्पादनको परिमाण		प्रशोधन				प्रस्तावित निर्यातको परिमाणको मूल्यांकन		सहमति भएका पक्षहरूको हस्ताक्षर					
वैज्ञानिक नाम	सामान्य नाम	नेपाली नाम	उत्पादन स्थलको जीपीएस स्थान	स्थानीय क्षेत्रको मौसम विवरण	उत्पादन/सङ्कलनमा संलग्न स्थानीय व्यक्तिको नाम र ठेगाना (आधिकारिक कागजात अनुसार)	स्थानीय व्यक्तिको सम्पर्क विवरण (फोन र इमेल)	उत्पादन क्षेत्र	क्षेत्रफलको इकाई (कठ्ठा/रोपनी/बिघा/हेक्टर)	उत्पादकत्व (केजी/हेक्टर)	उत्पादन (केजी)	प्रशोधन कम्पनीको आधिकारिक नाम र ठेगाना (कम्पनी/फर्म दर्ता कागजात अनुसार)	प्रशोधन एकाइको स्थान (जीपीएस स्थान अनिवार्य)	प्रशोधनको प्रकार (जस्तै: प्रि-कुलिंग, सुकाउने, धुलो बनाउने आदि वस्तु प्रकार अनुसार)	प्रशोधन पछि निर्यात योग्य परिमाण (केजी)	आपूर्ति गर्ने कम्पनीलाई उपलब्ध सहमत निर्यात परिमाण	निर्यात महिना	दर्ता भएका किसान/उत्पादक/सङ्कलकको हस्ताक्षर	स्टाम्प/आधिकारिक छाप	प्रशोधन एकाइको हस्ताक्षर	आधिकारिक छाप/स्टाम्प	निर्यात गर्ने कम्पनीका अधिकृत व्यक्तिको हस्ताक्षर	आधिकारिक छाप/स्टाम्प

Government of Nepal
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Plant Quarantine and Pesticide Management Center

अनुसूची -२

निर्यात योग्य वस्तुको उत्पादन, कटानी, प्रशोधन, प्याकेजिङ, भण्डारण तथा परिवहनको स्थानिय तरीका र मापदण्डसंगको कम्प्लायन्स चार्ट (उदाहरण: चिराइतो)

Technical Guidelines for Surveillance of Plant Pests in Nepal, २०७१ को अनुसुची १ र अनुसुची ३ संग सम्बन्धित (सर्भेयरको प्रयोजनको लागी)

Product Identity			Production practices																																				
				If Domestic (Seed)						Irrigation		Fertilizer		Weeding		Shading	Pest management						Intercropping		Harvest								Post- harvest						
Scientific Name	Common Name	नेपाली नाम	Wild or domestic	Site selection	Source	Processing	Parts used for planting (Rhizome/stem/bulbs/seed)	Season of planting	Nursey preparation	Type (Flood /drip/ sprinkler)	Numberof irrigation	Organic (dose)	Inorganic (dose)	Method (hand/mechanical/chemical)	Number of weeding	Method used(eg. mulching)	Local name of insect pest	Plant parts affected	Control measures (Botanicals/physical/mechanical/ chemical) (Eg: cow urine)	Local name of diseases	Plant parts affected	Control measures (Botanicals/physical/mechanical/ chemica	Number of crops intercopped	Name of crops intercopped	Time of harvest (days after planting)	Season (Baisakh- chaitra)	Time of harvest (Morning, day or evening)	Harvesting stage	Harvesting method (Eg:Digging, cutting etc)	Harvest tool used	How cleaniness of harvesting tool maintained	Duration of sun/shade exposure after harvest (hours)	Cleaning/ soil removal	Method of drying	leaves intact or not (in chiraito)	Grading	Storehouse condition (Dry and well ventilated or not)	Method of storage (Bundle, piles or sacs)	Type of sac (Plastic or Jute sac)

Government of Nepal
Ministry of Agriculture and Livestock Development
Quarantine and Pesticide Management Center
Hariharbhawan, Lalitpur